

POLSKÁ „DOHODA O BEZPEČNOSTI VE STAVEBNICTVÍ“: PODPORA DODRŽOVÁNÍ PŘEDPISŮ V OBLASTI BOZP (PŘÍPAD PL4)

1 Úvod

Podpora účinných postupů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) je klíčovým prvkem pro vytvoření bezpečnějších a zdravějších pracovišť. Zlepšování opatření a postupů pro řízení BOZP v celé řadě průmyslových odvětví a ve firmách všech velikostí – velkých, středních i malých – je stimulováno, podporováno a udržováno řadou institucionálních aktérů a interních i externích procesů ve firmách. Vědecký výzkum mimo jiné poukazuje na zásadní roli, kterou mohou hrát státní regulační orgány v oblasti BOZP, jako jsou inspektoráty práce, ale také preventivní služby.¹ Tato případová studie je součástí výzkumného projektu², který byl realizován v Polsku a jehož cílem bylo poskytnout další informace k tomuto tématu.

Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví („Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie“) je neformální partnerství³ předních stavebních společností na polském trhu, které vzniklo v roce 2010 a jehož hlavním cílem je eliminovat smrtelné úrazy na polských staveništích. Jejím hlavním posláním je snížit počet úrazů, k nimž dochází na staveništích.⁴

2 Popis případu

Stavebnictví je odvětví dobře známé vysokým výskytem pracovních úrazů. V Polsku dochází na staveništích každoročně k přibližně 120 smrtelným úrazům.⁵ S cílem napomoci odstranění tohoto problému vznikla „Dohoda“. Za tímto účelem bylo stanoveno pět oblastí činnosti: kvalifikovaná pracovní síla, školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, subdodavatelé, řízení rizik a kultura bezpečnosti.⁶

Dohoda se vyznačuje inkluzivním přístupem a přijímá nové společnosti, které splňují určitá kritéria a sdílejí závazek ke zvýšení bezpečnosti na staveništích. Její činnost lze rozdělit do dvou hlavních oblastí: vnitřní spolupráce mezi signatáři a vnější aktivity zaměřené na podporu bezpečnosti.

Společnosti, které se účastní Dohody, se zavazují k souboru opatření zaměřených na zlepšení bezpečnostních norem ve všech oblastech. Tato opatření zahrnují:⁷

- Zavedení povinného systému školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci za pomoci materiálů poskytnutých Dohodou.

Odborný tým Dohody vypracoval soubor pokynů pro kolektivní ochranu s cílem zvýšit povědomí o kolektivní ochraně mezi pracovníky vykonávajícími stavební dozor a pracovníky pro prosazování předpisů, zlepšit proces plánování a omezit nebezpečné chování. Pokyny mají sloužit jako nástroj pro

¹ EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Improving compliance with occupational safety and health regulations: an overarching review* (Zlepšování dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci: souhrnný přezkum), 2021, <https://osha.europa.eu/en/publications/improving-occupational-safety-and-health-changing-world-work-what-works-and-how>.

² Úplné znění zprávy je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/polands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

³ Dohoda funguje neformálně, nejedná se o právní subjekt. Proto má její struktura blíže k partnerství než ke sdružení nebo organizaci.

⁴ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/o-nas.html>.

⁵ Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. (2020). *Budownictwo polskie w latach 2009–2019*. Zpráva, <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/budownictwo-polskie-w-latach-2009-2019.html>.

⁶ Warbud, *Porozumienie dla bezpieczeństwa*. Leták, https://warbud.pl/files/materialy_do_pobrania/leaflet_porozumienie_dla_bezpiecze%C5%84stwa.pdf.

⁷ Tamtéž.

náležitý proces plánování a soubor minimálních požadavků na subdodavatele a dodavatele systémů bednění a ochrany proti pádu.⁸

- Závazek používat ve smlouvách o subdodávkách, přepravě a poskytování služeb věžových a vysokorychlostních jeřábů společný vzor pro požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost při práci, aby se všechny společnosti při subdodávkách řídily stejnými regulačními pokyny.⁹

Díky tomu se všichni obchodní partneři, kteří spolupracují se signatáři Dohody, v každé společnosti setkávají se stejnými dokumenty a požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci uvedenými ve smlouvě.

- Závazek používat společný vzorový formulář a pokyny pro bezpečné provádění prací.¹⁰

Zákonný požadavek v oblasti řízení bezpečnosti zahrnuje vypracování pokynů pro bezpečné provádění prací (Instrukcja Bezpiecznego Wykonywania Robót – IBWR) v souladu se zákonem. Pokyny pro bezpečné provádění prací musí být přizpůsobeny konkrétním úkolům prováděným na staveništi. Kromě toho musí být pravidelně aktualizovány, aby odpovídaly měnícím se podmínkám a rozsahu práce. Pokyny pro bezpečné provádění prací zahrnují ochranná opatření pro pracovníky, obsahují analýzu rizik a nastiňují strategie pro jejich zmírnění.

- Závazek používat systém umožňující akreditaci odborných kvalifikací získaných mimo formální vzdělávací systém. Cílem je identifikovat osoby, které mají náležité dovednosti pro práci na staveništi, zejména pro rizikovější práce, jako jsou práce ve výškách, obsluha těžké techniky a práce se stavebními chemikáliemi.

Signatáři Dohody se navíc podílejí na vývoji kvalifikačního rámce pro stavebnictví.¹¹

Externí aktivity a realizovaný projekt Dohody jsou popsány v části 3.1.

2.1 Cíle

Hlavním cílem této Dohody je **snížit počet úrazů na staveništích** podporou kultury bezpečné práce, osvětou o rizicích spojených se stavebními pracemi a minimalizací rizika úrazů. Tento obecný cíl lze rozdělit na konkrétnější opatření, mezi něž patří:

- snížení počtu úrazů na staveništích,
- budování kultury bezpečnosti,
- zvyšování povědomí o rizicích spojených s prací na staveništi,
- předcházení pracovním rizikům a úrazům,
- uplatňování bezpečnostních norem,
- zavádění systémových řešení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a
- organizování vzdělávání a školení.

2.2 Zúčastněné organizace

Dohodu v současné době podepsalo sedmnáct společností: Warbud, Eiffage, NDI, Eurovia, Polaqua, Unibep, Strabag, AMW Sinevia, Skanska, Porr, Polimex-Mostostal, Mota-Engil, Mostostal Warszawa, Karmar, Hochtief Polska, Erbud a Budimex. Jejich loga naleznete na obrázku níže.

⁸ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/wytyczne.html>.

⁹ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/wzory-dokumentow.html#instrukcja-bezpiecznego-wykonywania-robot>.

¹⁰ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/standardy-bhp/10/10-2-ibwr.html>.

¹¹ Odvětvová rada pro kompetence ve stavebnictví (*Sektorowa Rada ds. Kompetencji w Budownictwie*), financovaná Evropským sociálním fondem a ministerstvem financí v rámci prioritní osy II programu POWER, se zaměřuje na vytvoření, organizaci a podporu činnosti rady pro kompetence. Cílem projektu, který vede odborový svaz Budowlani ve spolupráci s Polskou agenturou pro rozvoj podnikání (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości), je zlepšit znalosti o kvalifikaci a odborných potřebách v odvětví stavebnictví.

Obrázek 1: Signatáři Dohody

Zdroj: Internetové stránky Dohody¹²

V rámci Dohody spolupracuje v Polsku několik institucí, jejichž hlavní činností je prosazování pracovního práva a podpora bezpečnosti na pracovišti, správa dávek sociálního zabezpečení a podpora práv a profesního rozvoje pracovníků a zaměstnavatelů ve stavebnictví. Na zlepšování a regulaci různých aspektů trhu práce a pracovního prostředí v Polsku se společně podílejí tyto instituce:

- Hlavní inspektorát práce (Główny Inspektorat Pracy),
- Ústřední institut ochrany práce – Národní výzkumný ústav (Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy),
- Správa sociálního zabezpečení (Zakład Ubezpieczeń Społecznych),
- Svaz stavebních inženýrů a techniků (Związek Inżynierów i Techników Budownictwa),
- Polská komora stavebních inženýrů (Polska Izba Inżynierów Budownictwa),
- odborový svaz Budowlani (Związek Zawodowy „Budowlani“),
- Polský svaz zaměstnavatelů ve stavebnictví (Polski Związek Pracodawców Budownictwa),
- Polské národní sdružení zaměstnanců v oblasti BOZP (Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP) a
- Solidarita – národní sekretariát pro stavebnictví (Solidarność – Krajowy Sekretariat Budownictwa).

2.3 Co a jakým způsobem již bylo provedeno?

2.3.1 Základní struktura

Dohoda se opírá o základní organizační rámec. Jeho jádrem je ředitel, který odpovídá za interní a externí komunikaci. Řídící výbor složený z generálních ředitelů a místopředsedů zajišťuje dohled, zatímco předsednictvo řídí každodenní provoz. Na konkrétních projektech spolupracuje pracovní skupina složená z odborníků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a interní a externí koordinaci zajišťuje koordinátor.

¹² Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/o-nas/sygnatariusze-porozumienia.html>.

Ředitel

Ředitel Dohody má klíčovou úlohu při koordinaci činností Dohody, propojování všech jejích struktur a komunikaci uvnitř i navenek.

Řídící výbor

Nejdůležitější roli ve struktuře Dohody hraje řídicí výbor, který dohlíží na její činnost a zaměřuje se na generální ředitele a místopředsedy představenstev členských společností. Schůze výboru se konají jednou za čtvrt roku.

Řídící výbor je nejdůležitějším řídicím orgánem Dohody, který dohlíží na její fungování. Tvoří jej předsedové a místopředsedové, tj. generální ředitelé společností Dohody.

Předsednictvo

Signatáři Dohody vykonávají své předsednické funkce po dobu dvou let. Volí je řídicí výbor Dohody. Společnost, která převezme předsednictví, má za úkol řídit činnosti Dohody a hradit její běžné výdaje.

Pracovní skupina

Na projektech Dohody se podílí pracovní skupina složená z odborníků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci z členských společností, která je rozdělena do menších týmů podle požadavků jednotlivých projektů – viz část 3.1.

Koordinátor

Koordinátor zajišťuje interní i externí koordinaci Dohody. Tato osoba je zaměstnána u společnosti, jež v daném roce vykonává roli předsedajícího společnosti Dohody.¹³

2.3.2 Cílová skupina

Iniciativa se zaměřuje na široké spektrum zúčastněných stran ve stavebnictví, včetně velkých generálních dodavatelů staveb, které jsou členy Dohody, a menších subdodavatelů, stavebních pracovníků zaměstnaných na různých úrovních v členských a subdodavatelských společnostech, jakož i na průmyslové a veřejné instituce, jako je Státní inspektorát práce, Generální ředitelství silnic a dálnic a další odvětvová sdružení.

2.3.3 Zlepšení

Iniciativa vychází z podobného projektu ve Spojeném království, kde koncem 90. let minulého století docházelo k přibližně 120 smrtelným úrazům ročně. Největší stavební společnosti založily sdružení National Federation of Builders Major Contractors Group (NFB MCG).¹⁴ Jednalo se o sdružení 23 společností s celkovým 35% podílem na trhu ve Spojeném království. Sdružení dosáhlo vynikajících výsledků. Za 10 let se počet smrtelných úrazů na staveništích ve Spojeném království snížil na polovinu (ze 105 na 53 ročně).¹⁵

Po vzoru Spojeného království zahájily v roce 2010 stavební společnosti, například Bilfinger & Berger, Budimex, Hochtief, Mostostal Warszawa, Polimex Mostostal, Skanska a Warbud, spolupráci podpisem „Deklarace o bezpečnosti práce ve stavebnictví“. Tato koalice předních generálních dodavatelů staveb se sdružila pod záštitou Dohody o bezpečnosti ve stavebnictví. V říjnu 2020 získala Dohoda registraci v Národním soudním rejstříku oficiální status zaměstnavatelského svazu.¹⁶

2.3.4 Míra inovace

Zástupci společností, které založily Dohodu, mají, a ze zákona musí mít, k dispozici rozsáhlé interní služby prevence v oblasti BOZP.¹⁷ Mohou ovlivňovat subdodavatele tím, že po nich požadují splnění

¹³ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/o-nas.html>.

¹⁴ Další informace: <https://www.builders.org.uk/membership/major-contractors-group/>.

¹⁵ Warbud. *Porozumienie dla bezpieczeństwa*. Leták, https://warbud.pl/files/materialy_do_pobrania/leaflet_porozumienie_dla_bezpiecze%C5%84stwa.pdf.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Podle polských zákonů jsou zaměstnavatelé (společnosti) povinni zřídit útvar BOZP, pokud mají více než 100 zaměstnanců; jmenovat komisi BOZP, pokud mají více než 250 zaměstnanců, mít alespoň jednoho odborníka na BOZP na plný nebo částečný úvazek, pokud mají 100 až 600 zaměstnanců; a zaměstnávat alespoň jednoho odborníka na BOZP na 600 zaměstnanců, pokud mají více než 600 zaměstnanců. Chcete-li se dozvědět více o polském systému BOZP, podívejte se na celou zprávu,

určitých bezpečnostních norem výměnou za přidělení zakázky. Klíčovým prvkem Dohody bylo využití postavení generálních dodavatelů jako páky, což umožnilo výrazně zvýšit úroveň bezpečnosti práce u četných malých subdodavatelů (k většině úrazů dochází v malých společnostech, které často nemají dostatečné organizační a finanční zdroje).

Od počátku existence Dohody je nepostradatelným aspektem aktivní role generálních ředitelů v řídicím výboru. Mají rozhodující vliv na průběh a účinnost přijatých opatření. Bez jejich přímého zapojení by iniciativa mohla ztratit svůj význam ve spleti firemní byrokracie.¹⁸ Úspěch iniciativy je nepochybně ovlivněn mnoha subdodavatelskými společnostmi, které spolupracují s několika generálními dodavateli – signatáři Dohody. Motivujícím faktorem je, že dodržování norem v oblasti BOZP je svým způsobem podmínkou spolupráce s konkrétní subdodavatelskou společností. Dohoda však zdůrazňuje, že veškeré otázky související s prosazováním těchto povinností se odehrávají na základě partnerství a za předpokladu, že subdodavatelé mají dostatek času na plnění úkolů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.¹⁹

Z toho vyplývá, že inovace v tomto případě probíhají na úrovni firmy a pracoviště. Není to Státní inspektorát práce, kdo kontroluje a nařizuje, ale samotní dodavatelé, kteří stanovují požadavky prostřednictvím podpory i odměn, často v podobě zakázek, jež získávají subdodavatelé. Jedná se o inovativní přístup, který kombinuje činnost zdola nahoru a povzbuzování a podporu.

3 Výsledky

3.1 Jakých výsledků bylo dosaženo?

Dodržování pravidel v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se díky významným investicím změnilo z doplňkového požadavku na jeden ze základních provozních standardů. Podle údajů Eurostatu se polské stavebnictví ve srovnání s ostatními zeměmi EU vyznačuje významným pokrokem ve zvyšování bezpečnosti na staveništích. Polsko přešlo od nejvyššího počtu smrtelných úrazů na 100 000 pracovníků (21,49) k zemím s nejnižší mírou nejzávažnějších úrazů (5,18). Pozoruhodné je, že k tomuto zlepšení došlo během relativně krátkého období 10 let, tedy od roku 2009 do roku 2018.²⁰ S ohledem na to je třeba vyzdvihnout iniciativy podporující dosažení těchto cílů.

V letech 2010 až 2019 bylo na základě Dohody zahájeno několik klíčových činností zaměřených na zvýšení bezpečnostních norem na polských staveništích, z nichž některé stále pokračují jako projekt Dohody. Tyto činnosti zahrnovaly toto:

- provádění informačních školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:²¹ Školení je povinné pro všechny osoby, které začínají pracovat na staveništi. Školení obvykle provádí zástupce generálního dodavatele, u větších projektů však může školení provádět vedení subdodavatele. Cílem je předat základní znalosti týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizace pracoviště a protokolů reakce na nebezpečné situace,
- certifikace kvalifikací:²² Cílem tohoto projektu je identifikovat osoby způsobilé pracovat na staveništích, zejména vykonávat nebezpečné úkoly, jako je práce ve výškách nebo práce s těžkou technikou. Zástupci se podílejí na vytváření odvětvového rámce pro stavebnictví, přičemž kvalifikace získané v rámci integrovaného systému jsou uznávány na evropské úrovni. Dohoda definuje tři kategorie odborné kvalifikace pro zvýšení bezpečnosti na staveništích:
 1. pracovník kvalifikovaný k výkonu nebezpečných prací: do této kategorie patří pracovníci kvalifikovaní k výkonu nebezpečných prací, jako jsou práce ve výškách, práce v místech s hustým provozem, práce s chemickými materiály používanými ve stavebnictví a práce v blízkosti těžké techniky;

kteřá je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/polands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

¹⁸Viz: https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/images/aktualnosci/2022/Media_o_Nas/dod_porozumienie_08_po_III.pdf.

¹⁹ Warbud. Porozumienie dla bezpieczeństwa. Leták,

https://warbud.pl/files/materialy_do_pobrania/leaflet_porozumienie_dla_bezpiecze%C5%84stwa.pdf.

²⁰ Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. (2020). *Budownictwo polskie w latach 2009–2019*. Zpráva, <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/budownictwo-polskie-w-latach-2009-2019.html>.

²¹ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/szkolenia.html>.

²² Další informace jsou k dispozici na adrese

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/certyfikacja-kwalifikacji.html>.

2. vedoucí pracovníci (pracovníci, kteří vypracovávají pokyny pro bezpečné provádění prací): Tato kvalifikace je určena mistrům, kteří jsou odpovědní za dohled nad bezpečností práce. Tyto osoby musí složit zkoušku, která prokáže jejich znalosti o bezpečné organizaci stavebních prací;
3. odborníci na bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve stavebnictví: Jedná se o odborníky, kteří působí jako poradci stavbyvedoucího, projektanta a investora v oblasti řízení bezpečnosti ve všech fázích stavebního projektu,²³
 - harmonizace smluvních ustanovení a vzorových dokumentů:²⁴ Tento projekt, realizovaný ve všech společnostech, standardizuje požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost ve smlouvách o subdodávkách a přepravě. Vypracovávají se jednotné požadavky na smlouvy o vertikální přepravě, které jsou v souladu s novými právními normami pro bezpečnost při používání jeřábů,
 - kultura bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:²⁵ Ke zvýšení kultury bezpečnosti ve stavebnictví přispívají školení, profesní rozvoj a každodenní používání osvědčených postupů. Iniciativa Týden bezpečnosti, což je významná akce pořádaná odvětvím, v němž Dohoda působí, podporuje kulturu BOZP. Zapojují se do ní různé zainteresované strany ve stavebnictví.

V roce 2023 se konal 10. ročník Týdne bezpečnosti, přední polské akce propagující kulturu bezpečnosti práce ve stavebnictví.

Poprvé byla představena kampaň na zvýšení povědomí, jejímž cílem bylo vzdělávat a podporovat pozitivní postoje stavebních dělníků a stigmatizovat negativní chování na staveništích. Ústředními postavami této kampaně se staly Základ (Fundament) a Hřebík (Gwóźdź), dvě fiktivní postavy, které přístupným a poutavým způsobem sdělují klíčová poselství o bezpečnosti práce. Iniciativa, která je vůbec první kampaní organizace zaměřenou na budování její identity, byla podpořena propagačními aktivitami. Patřila mezi ně řada videí zveřejněných na sociálních sítích členských společností Dohody a u partnerů z odvětví. Kromě toho byly na staveništích vyvěšeny plakáty informující o této akci a byla vydána stolní hra na podporu zásad bezpečné práce na stavbě. Antropomorfní postavy Základ a Hřebík byly navíc začleněny do instruktážních a školicích materiálů, aby ještě více upozornily na problematiku bezpečnosti práce mezi pracovníky.²⁶

- Opatření na ochranu zdraví a bezpečnosti: ²⁷ Dohoda stanoví společný standard pro opatření na ochranu zdraví a bezpečnosti, která jsou nezbytná k plánování a organizaci stavebních prací za bezpečných podmínek. Balíček norem byl vytvořen na základě rozsáhlých zkušeností v oboru a slouží jako komplexní zdroj informací pro stavební společnosti sdružené v rámci Dohody.
- Spolupráce se státními orgány a odvětvovými organizacemi: Dohoda aktivně spolupracuje s institucemi, jako je Státní inspektorát práce, Generální ředitelství silnic a dálnic a Správa sociálního zabezpečení, jakož i s různými odvětvovými sdruženími, s nimiž si vyměňují zkušenosti a osvědčené postupy v oblasti podpory bezpečnosti práce.

Jedná se například o spolupráci Dohody s regionálními pobočkami Státního inspektorátu práce v rámci Týdne bezpečnosti, kdy byly pod hlavičkou Týdne bezpečnosti organizovány inspektorátem práce různé činnosti, například informační linka a další školení.²⁸ Státní inspektorát práce je rovněž informován o činnosti Dohody a podporuje ji, například tím, že jí předává údaje pro účely vypracování zprávy „Polské stavebnictví v letech 2009–2019. Stav bezpečnosti a činnost Dohody o bezpečnosti ve stavebnictví“.²⁹

²³ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty.html>.

²⁴ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/wspolpraca-w-procesie-budowlanym.html>.

²⁵ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/kultura-bhp.html>.

²⁶ Další informace jsou k dispozici na adrese

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/o-nas/tydzien-bezpieczenstwa-2023.html>.

²⁷ Další informace jsou k dispozici na adrese

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/zarzadzanie-ryzykiem.html>.

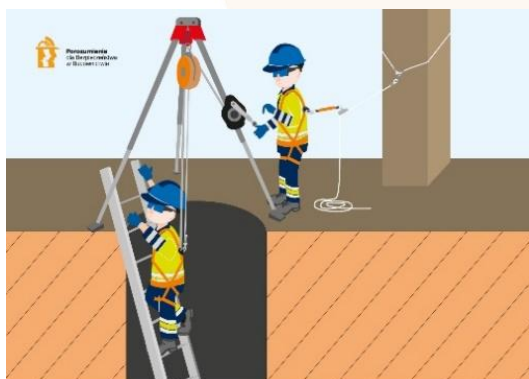
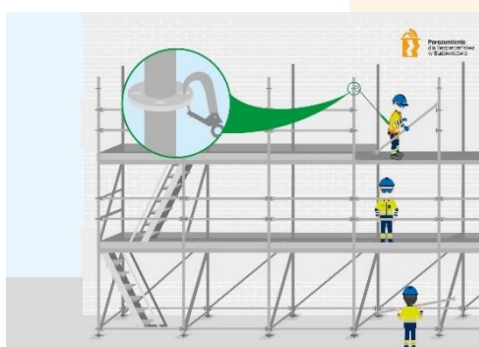
²⁸ Další informace:

<https://katowice.pip.gov.pl/aktualnosci/relacja-z-x-tygodnia-bezpieczenstwa-2023-na-teren-województwa-slaskiego>.

²⁹ Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. (2020). *Budownictwo polskie w latach 2009–2019*. Zpráva,

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/budownictwo-polskie-w-latach-2009-2019.html>.

- Řízení rizik:³⁰ Výsledkem práce Dohody je shrnutí široce dostupných poznatků, které vychází ze zkušeností a dlouholeté stavební praxe členských společností Dohody. Informace se týkají všech fází projektu – od plánování přes organizaci až po realizaci. Některé materiály jsou k dispozici také v ukrajinštině.³¹ Níže jsou uvedeny příklady vzdělávacích materiálů.

Obrázek 2: Ukázkové vzdělávací materiály³²Obrázek 3: Ukázkové vzdělávací materiály³³Obrázek 4: Ukázkové vzdělávací materiály³⁴

³⁰ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/projekty/srodki-ochrony-bhp.html>.

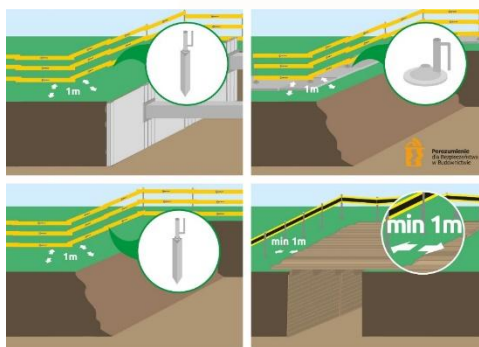
³¹ Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/znaki-bhp-dla-obcokrajowcow.html>.

³² Další informace: <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/grafiki.html>.

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

Obrázek 5: Ukázkové vzdělávací materiály

Zdroj: Materiály ke stažení na internetových stránkách Dohody

Za zmínku stojí, že všechny projekty a jejich výstupy, včetně materiálů a pokynů, jsou zdarma k dispozici na internetových stránkách Dohody. Ačkoli byly tyto projekty původně určeny signatářům Dohody, jejich dopad sahá daleko za její hranice. On-line dostupnost těchto zdrojů umožňuje využití cenných informací a pokynů širším publikem, nejen členy Dohody. To je v souladu s hlavním cílem Dohody, kterým je podpora bezpečnosti ve stavebnictví, a podtrhuje to její závazek podporovat postupy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v celém odvětví.

3.2 Faktory úspěchu a výzvy

Hlavním faktorem úspěchu iniciativy Dohody je její organizace zdola stavebními podniky, která zajišťuje hluboké porozumění specifickým problémům odvětví. Tento přístup se ukázal jako účinný. Bylo dosaženo výrazného zlepšení bezpečnosti na polských staveništích, což dokládá snížení počtu úrazů, včetně smrtelných, kdy stavebnictví předčilo ostatní průmyslová odvětví.

- Ke zlepšení postupů týkajících se bezpečnosti přispívá také zavádění společných norem v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve všech členských společnostech a prosazování jejich dodržování u subdodavatelů.
- Iniciativa se zaměřuje na pořádání školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a na podporu kultury bezpečnosti prostřednictvím spolupráce s veřejnými a odvětvovými institucemi, což dále posiluje dopad její činnosti.
- Kromě toho značný vliv členů Dohody na stavební trh, jak ukazuje její podíl na tržbách mezi deseti největšími stavebními společnostmi v Polsku, podtrhuje význam této iniciativy při zvyšování bezpečnosti v celém odvětví.

Pokud jde o výzvy a překážky, lze zmínit různorodost přístupů k právním a systémovým požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, což ztěžuje zvyšování bezpečnosti v širším měřítku.

Problémem je také integrace subdodavatelů, zejména s ohledem na jejich nejednotnost, která je překážkou pro zlepšení bezpečnosti pracovníků.

Členské společnosti Dohody denně soutěží na trhu o zakázky a postavení, což přirozeně vede k rivalitě a rozporům. Cílem však bylo tyto rozpory překonat v zájmu bezpečnosti. Hnací silou jsou osobně angažovaní generální ředitelé. Udržet toto odhodlání po celou dobu je však náročné. Zavádění nových organizačních postupů a formování postojů a rozhodnutí vedoucích pracovníků vyžadovalo rozhodnost a přesvědčení o správnosti zvoleného směru, což ve světě, kde často rozhoduje cena, není snadné.

Další výzvou byla různorodost činností členských společností Dohody. Přestože cíle byly společné, cesty k jejich dosažení se lišily. Někdy bylo třeba, aby některé firmy zpomalily, aby se ostatní mohly přizpůsobit provoznímu modelu a dohnat je. Taková rozhodnutí byla obtížná, ale časem si získala uznání subdodavatelů. Je třeba si uvědomit, že rozvoj malých firem, které představují klíčový potenciál odvětví, a jejich povědomí o problematice bezpečnosti do značné míry závisí na podpoře a pomoci významnějších partnerů s profesionálními službami v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Významnou překážkou pro zavádění jednotných bezpečnostních norem je situace v malých podnicích a mikropodnicích, kde často chybí finanční prostředky na nezbytné investice do BOZP. K tomu se přidávají nedostatečné dovednosti vedoucích pracovníků v oblasti řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nedostatky v dovednostech a kompetencích samotných zaměstnanců.

4 Přenositelnost do jiných členských států EU

Zavedení modelu Dohody v jiných zemích může zahrnovat několik klíčových strategií pro zlepšení bezpečnosti práce ve stavebnictví.

Dohoda čerpá inspiraci od sdružení velkých dodavatelů ve Spojeném království, které se zabývá různými celoodvětvovými problémy nad rámec BOZP. Naproti tomu se Dohoda konkrétně zaměřuje na BOZP v polském stavebnictví, je přizpůsobena místním potřebám a rovněž právním a kulturním specifikům. To podtrhuje její vysoký potenciál přenositelnosti, protože vznikla z externí iniciativy, ale byla přizpůsobena jedinečným charakteristikám polských společností a jejich pracovníků. Iniciativa tak slouží jako cenný příklad, pokud jde o její strukturu, koncepci a přístup, a ukazuje, jak by podobné iniciativy mohly být úspěšně realizovány v jiných zemích EU.

V popředí zájmu iniciativ je budování silných partnerství mezi velkými stavebními společnostmi a jejich subdodavateli. Tento model partnerství umožňuje využít vlivu velkých společností k prosazování a vynucování bezpečnostních norem u menších subjektů, jež často postrádají prostředky k tomu, aby samy zajistily vysokou úroveň bezpečnosti práce.

Jednotné bezpečnostní požadavky pro všechny subjekty podílející se na stavebních projektech zajišťují konzistentnost a snadnou kontrolu a prosazování pravidel v oblasti bezpečnosti. Standardizace také usnadňuje školení pracovníků a zvyšuje povědomí o osvědčených postupech v oblasti bezpečnosti. Klíčovým aspektem se zdá být zapojení vrcholného vedení do podpory kultury bezpečnosti. Vedoucí pracovníci společností by se měli aktivně podílet na rozhodování a poukazovat na důležitost problematiky bezpečnosti. Ostatní země mohou své vzdělávací iniciativy založit na Dohodě. Dominantním rysem takových iniciativ je, že jsou pravidelné a přizpůsobené různorodým potřebám zaměstnanců. Pro sdílení znalostí, zkušeností a osvědčených postupů je zásadní budování vazeb a společné platformy pro činnost mezi soukromým sektorem, regulačními orgány a odvětvovými sdruženími. Tato partnerství mohou rovněž přispět k účinnějšímu právnímu a regulačnímu rámci pro bezpečnost práce.

Dalším závazkem Dohody, který lze úspěšně přenést do systémů v jiných zemích, je organizace Týdne bezpečnosti. Nad akcí převzal čestnou záštitu hlavní inspektor práce. Jedná se o iniciativu na podporu kultury bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Týden bezpečnosti každoročně získává ta nejlepší hodnocení a účastní se ho tisíce lidí, nejen zaměstnanců stavebních firem, ale také investorů, subdodavatelů a dodavatelů.³⁵

Odkazy a zdroje

Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. Internetové stránky:

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/o-nas.html>.

Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. (2020). *Budownictwo polskie w latach 2009-2019*. Zpráva.

<https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/budownictwo-polskie-w-latach-2009-2019.html>.

Warbud. *Porozumienie dla bezpieczeństwa*. Leták.

https://warbud.pl/files/materialy_do_pobrania/leaflet_porozumienie_dla_bezpiecze%C5%84stwa.pdf.

³⁵ Dohoda o bezpečnosti ve stavebnictví. (Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie) [internet]. Baza wiedzy. Budownictwo polskie w latach 2009-2019, <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl/baza-wiedzy/budownictwo-polskie-w-latach-2009-2019.html>.

Autoři: Anna Chowaniec, Ewelina Wołosik (Ecorys).

Vedení projektu: Lorenzo Munar, Dietmar Elsler – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA).

Tuto případovou studii zadala k vypracování Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA). Její obsah, včetně všech vyjádřených názorů a/nebo závěrů, představuje výhradně stanovisko autorů a nemusí nutně odrážet postoj agentury EU-OSHA.

Ani Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ani žádná jiná osoba jednající jejím jménem není odpovědná za případné využití výše uvedených informací.

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, 2026

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Pro každé použití nebo reprodukci fotografií či jiných materiálů, na které se nevztahují autorská práva Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je nutno získat souhlas přímo od držitelů autorských práv.